T071 BL 1 (002) Nói Về Bốn Pháp Ba La Di-tt-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Bộ Hòa Lê Ngũ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄT DI SA TAÉC BOÄ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN

QUYEÅN 2

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 1: NOÙI VEÀ BOÁN PHAÙP BA LA DI (Tieáp Theo)

Ñöùc Phaät ôû taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo tu phaùp quaùn baát tònh thì ñöôïc quaû lôùn veà lôïi laïc. Keå töø aáy, caùc Tyø-kheo ñeàu tu taäp phaùp aáy caøng nhaøm chaùn, xaáu hoå, gôùm ghieác thaân naøy chaúng khaùc naøo moät thieáu nieân ñang hoàn nhieân trong traéng, thaân theå taém röûa thôm phöùc, maëc aùo môùi tinh, boãng ñaâu coù ba xaùc cheát treû môùi sinh ñem quaán vaøo coå, maùu muû chaûy nhôùp caû thaân, doøi boø nhung nhuùc khaép ngöôøi thieáu nieân kia. Caäu ta ñau khoå quaù söùc khoâng theå naøo töôûng töôïng noåi vaø roài vôùi yù nghó coøn laïi laø laøm theá naøo ñeå thoaùt khoûi thaân khoå naïn aáy. Caùc Tyø-kheo nhaøm chaùn, gheùt boû thaân naøy cuõng gioáng nhö vaäy. Trong soá nhöõng Tyø-kheo aáy, hoaëc coù vò töï saùt, hoaëc laàn löôït töøng maïng gieát haïi nhau, hoaëc thaét coå, hoaëc uoáng thuoác ñoäc. Coù moät Tyø-kheo nhaøm chaùn thaân naøy roài, beøn ñeán choã ngöôøi Chieân-ñaø-la-di- laân noùi: “Haõy vì toâi, oâng ñoaïn maïng naøy ñi, y baùt aáy toâi cho oâng”. Ngay luùc ñoù, Chieân- ñaø-la vì y baùt neân ñaõ duøng dao chaët phöùt maïng soáng cuûa Tyø-kheo aáy. Chieác dao ñaãm maùu, ngöôøi Di-laân ñem ñeán soâng Baø-caàu-maït ñeå taåy röûa, boãng loøng ñaày hoái haän, lieàn gôïi leân yù nghó: “Nay ta laøm ñieàu baát thieän, taïi sao chæ vì chuùt lôïi nhoû maø saùt haïi tính maïng cuûa vò Sa-moân trì giôùi, toäi naøy trôøi ñaát khoâng dung tha”. Luùc aáy, Thieân ma coõi Töï Taïi bieát ñöôïc taâm nieäm ñoù, nhanh nhö caùi duoãi tay cuûa moät traùng só, Thieân ma töø döôùi nöôùc voït leân, ñöùng treân maët nöôùc, söøng söõng tröôùc Di-laân vôùi lôøi khen ngôïi: “Laønh thay! OÂng ñaõ ñöôïc ñieàu lôïi lôùn, do ñoaïn maïng vò Sa- moân trì giôùi, ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, phöôùc ñöùc voâ löôïng, thieân thaàn ghi nhaän ñieàu ñoù, neân ta ñeán tin cho oâng bieát”. Thaät ñuùng luùc, Chieân-ñaø-la lieàn sinh taø kieán aùc ñoäc, loøng raát vui möøng noùi: “Nay ta seõ laïi ñoä ngöôøi

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 2 9 chöa ñoä”. Ngöôøi Chieân-ñaø-la aáy bieát roõ ñöôïc töôùng traïng thaân naøo ñaõ nhaøm chaùn, thaân naøo chöa nhaøm chaùn. Neáu Tyø-kheo phaøm phu chöa lìa duïc, khi ñöa dao ñeán, thaân hoï sôï seät, ñoù laø ngöôøi chöa nhaøm chaùn thaân, ta gieát ngöôøi naøy ñöôïc phöôùc quaù ít, nay ta neân tìm nhöõng vò ñaõ ñaéc ñaïo quaû, ngöôøi khoâng coù söï sôï seät. Vôùi yù nghó nhö theá, tay caám tröôøng ñao, oâng ta ñi töø phoøng naøy sang phoøng kia, töø choã kinh haønh naøy ñeán choã kinh haønh khaùc, cao gioïng lôùn tieáng rao: “Ai muoán dieät ñoä, toâi seõ ñoä cho”. Luùc ñoù, caùc

Tyø-kheo nhaøm chaùn, eâ cheà veà thaân xaùc ñeàu saün saøng tìm ñeán ñeå nhôø ñoaïn maïng. Coù ngaøy oâng ta gieát möôøi vò, hai möôi vò, cho ñeán saùu möôi vò. Do nhaân duyeân nhö vaäy neân soá löôïng Taêng caøng giaûm, nhaát laø caùc Ñaïi ñöùc Thanh vaên ñeàu tuaàn töï vaéng boùng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ra khoûi Tam-muoäi, ñöùng daäy, ñeán ngoài treân choã ñaát troáng, ñaïi chuùng vaây quanh. Ñöùc Phaät quan saùt Taêng chuùng, roài hoûi Toân giaû A-nan: - Hoâm nay sao Taêng chuùng laïi giaûm suùt nhö vaäy? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Coù moät thuôû, Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo noùi pheùp quaùn baát tònh, caùc Tyø-kheo tu taäp, nhaøm chaùn gheùt boû thaân xaùc khoå ñau naøy neân ñaõ laàn löôït cuøng nhau tìm caùi cheát tai haïi. Thaäm chí chæ noäi trong moät ngaøy maø Di Laân nhaãn taâm saùt haïi ñeán saùu möôi vò phaïm haïnh. Vì vaäy, hoâm nay soá löôïng Taêng giaûm nhieàu nhö theá. Laønh thay, Ñöùc Theá Toân! Cuùi xin Ngaøi chæ cho con ñöôøng phaùp thieän khaùc, khieán caùc Tyø-kheo soáng vöõng trong an laïc. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Nay oâng thoâng baùo cho caùc Tyø-kheo y chæ nôi Tyø-xaù-ly naøy veà hoäi hôïp taïi giaûng ñöôøng. Toân giaû laøm theo lôøi daïy, leänh goïi caùc Tyø-kheo veà hoäi. Sau khi taäp hôïp xong, Toân giaû ñeán baïch Phaät: - Ñaõ ñoâng ñuû, con xin cung thænh Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeán giaûng ñöôøng ngoài uy nghi treân phaùp toøa. Ngaøi hoûi caùc Tyø-kheo: - Thaät coù söï vieäc nhö treân khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Baïch Theá Toân, coù söï thaät nhö vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch: - Caùc oâng laø ngöôøi ngu si, laøm vieäc phi phaùp, caùc oâng haù khoâng nghe ta noùi, ñeå hoä nieäm chuùng sinh thì phaûi coù loøng töø vaø söï kieân nhaãn, taïi sao caùc oâng khoâng nhôù ñieàu naøy.

BOÄ 0 LUAÄT 1 Sau khi baèng nhieàu caùch quôû traùch, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu ai töï saùt, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñöùc Phaät laïi baûo: - Töø nay veà sau neân tu nieäm An-ban, quaùn Laïc tònh, quaùn Laïc hyû. Quaùn nhö vaäy roài, neân ñieàu aùc sinh ra thì phaùp baát thieän naøy coù theå tröø dieät. Do möôøi ñieàu lôïi, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: “Neáu Tyø-kheo töï tay saùt haïi, gieát cheát maïng soáng cuûa chính mình, Tyø-kheo naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung”. Luùc aáy, soá ñoâng Tyø-kheo maéc troïng beänh, coù caùc Tyø-kheo ñeán thaêm hoûi: - Beänh tình cuûa Ñaïi ñöùc coù bôùt khoâng? Coù ñau ñôùn laém khoâng? Tyø-kheo beänh noùi: - Beänh chaéc khoù giaûm, ñau ñôùn khoù chòu laém. Tyø-kheo beänh laïi van xin caùc Tyø-kheo: - Cho toâi con dao hay sôïi daây, cho toâi thuoác ñoäc, cho toâi thöùc aên laøm cho beänh taêng theâm, ñem toâi ñeán choã bôø cao cuûa soâng. Tröôùc tình caûnh ñoù, caùc Tyø-kheo thuaän theo yù cuûa beänh nhaân. Tyø- kheo beänh ñaõ töï söû duïng moät trong caùc phöông tieän treân ñeå ñoaïn maïng. Sau khi caùc Tyø-kheo chöùng kieán ngöôøi beänh cheát, loøng ñaày hoái haän, thöa vôùi Toân giaû A-nan. Toân giaû ñeán choã Ñöùc Phaät trình baøy ñaày ñuû söï vieäc. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo Taêng, hoûi caùc Tyø-kheo: - Thaät söï coù caùc vieäc nhö vaäy khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Baïch Theá Toân, söï thaät coù nhö vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch: Caùc thaày laø ngöôøi ngu si, töï ñoaïn maïng

ngöôøi vaø ñöa dao khieán cho hoï töï saùt, khaùc nhau choã naøo? Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: “Neáu Tyø-kheo töï ñoaïn maïng ngöôøi, caàm dao trao cho ngöôøi, phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung”. Laïi coù Tyø-kheo maéc troïng beänh, caùc Tyø-kheo ñeán thaêm hoûi (nhö treân)... baûo ñöa dao, daây, thuoác ñoäc cho toâi. Caùc Tyø-kheo noùi: “Ñöùc Phaät khoâng cho chuùng toâi ñöa duïng cuï cho ngöôøi töï saùt, song chuùng toâi coù ngöôøi thôï saên quen bieát, seõ vì thaày, keâu ngöôøi aáy ñeán ñeå ñoaïn maïng thaày”. Tyø-kheo beänh noùi: “Haõy vì toâi goïi hoï mau mau ñi”. Tyø-kheo kia hoái haû ñeán noùi vôùi ngöôøi thôï saên: “Naøy baïn! Coù Tyø-kheo bò beänh naëng, khoâng muoán soáng, baïn ñoaïn maïng vò aáy seõ ñöôïc phöôùc lôùn”. Ngöôøi thôï saên noùi: “Neáu saùt sinh ñöôïc phöôùc lôùn, thì ngöôøi laøm loø saùt sinh kia ñöôïc phöôùc lôùn laém hay sao?”. Caùc thaày Tyø-kheo töï nghó: “Mình coù loøng töø

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 2 1 bi, nay laïi baûo ngöôøi gieát, khaùc nhau choã naøo? Khi aáy caùc Tyø-kheo ñeàu sinh taâm hoái haän, ñeán noùi vôùi Toân giaû A-nan, Toân giaû cuøng ñöa ñeán choã Ñöùc Phaät vaø trình baøy ñaày ñuû söï vieäc leân Ngaøi. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, hoûi caùc Tyø-kheo: Caùc thaày thaät söï coù nhö vaäy hay khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: Baïch Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch roài noùi vôùi caùc Tyø-kheo: Töï mình gieát vaø daïy ngöôøi gieát coù gì khaùc nhau?! Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö vaày: “Neáu Tyø-kheo töï mình gieát, daïy ngöôøi gieát, phaïm Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung”. Laïi coù Tyø-kheo maéc beänh naëng, caùc Tyø-kheo ñeán thaêm hoûi nhö treân, roài noùi vôùi Tyø-kheo beänh: Giôùi haïnh cuûa thaày ñaày ñuû neân nhaän laáy phöôùc cuûa coõi trôøi. Neáu thaày töï saùt chaéc ñöôïc sinh thieân, chuyeän gì phaûi nhaän laáy caùi khoå trieàn mieân theá naøy?! Tyø-kheo beänh noùi: Söï vieäc seõ nhö vaäy, tuy duø coù söï khoå ñaáy nhöng khoâng theå töï saùt. Taïi sao? Vì neáu töï saùt thì khoâng nhöõng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù maø coøn khoâng theå roäng tu phaïm haïnh. Vò aáy laïi quôû traùch: Töï tay mình gieát ngöôøi, daïy ngöôøi khaùc töï gieát ñaâu coù caùi gì khaùc, ñaõ laø Tyø-kheo caùc thaày laøm theo nghieäp aùc naøy chaêng! Caùc Tyø-kheo Tröôûng laõo nghe, baèng moïi caùch quôû traùch, roài cuøng ñöa caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, trình baøy leân Ngaøi ñaày ñuû söï vieäc. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng hoûi caùc Tyø-kheo: Thaät söï caùc thaày coù nhö vaäy khoâng? Caùc Tyø- kheo thöa: Baïch Theá Toân, coù ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch: Caùc thaày ngu si, töï tay gieát ngöôøi, daïy ngöôøi khaùc töï gieát coù gì khaùc ñaâu. Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: “Neáu Tyø-kheo töï tay gieát ngöôøi, daïy ngöôøi khaùc töï gieát, phaïm Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung”. Laïi coù Tyø-kheo maéc beänh naëng, caùc Tyø-kheo ñeán thaêm gioáng nhö treân, cuõng noùi vôùi caùc Tyø-kheo beänh: Vôùi phaïm haïnh ñaõ laäp cuûa mình, thaày cheát chaéc chaén nhaän quaû an vui cuûa coõi trôøi, taïi sao khoâng töï saùt ñeå sinh thieân, laïi cam chòu khoå trieàn mieân vì beänh nhö theá naøy? Tyø-kheo beänh noùi: Duø cho coù nhö vaäy, toâi cuõng khoâng theå töï saùt. Taïi sao? Vì Ñöùc Phaät caám töï saùt, neáu töï saùt phaïm

Thaâu-lan-giaù. Vaû laïi, khi ñöôïc laønh beänh toâi seõ tu phaïm haïnh. Vaøo thôøi gian aáy, ôû nöôùc noï, laïi coù giaëc giaõ, caùc cö só bò naïn coát nhuïc phaân ly, ñaày daãy khoå naõo. Tyø-kheo noùi: Caùc ngöôøi ñaõ tu phöôùc baùo sinh thieân, taïi sao khoâng töï saùt, laïi cam soáng trong noãi khoå coát nhuïc chia lìa, öu naõo theá naøy? Hoï traû lôøi: Chuùng toâi tuy chòu noãi khoå naõo, nhöng khoâng theå töï saùt. Taïi sao? Vì ôû ñôøi coù gaëp khoå môùi bieát tu ñaïo nghieäp. Hoï laïi quôû traùch: Ñaïo cuûa Sa-moân vì chuùng sinh maø töø bi, nhaãn nhuïc,

BOÄ 2 LUAÄT 1 taïi sao laïi khen ngôïi söï cheát, thoâi thuùc ngöôøi töï saùt? Töï saùt hay khen ngôïi söï cheát ñaâu coù khaùc gì! Caùc Tyø-kheo Tröôûng laõo nghe, baèng moïi caùch quôû traùch, roài ñöa caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, trình baøy ñaày ñuû söï vieäc leân Ngaøi. Nhaân söï vieäc naøy Ñöùc Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo Taêng hoûi caùc Tyø-kheo: Thaät söï caùc thaày coù nhö vaäy khoâng? Caùc Tyø- kheo thöa: Baïch Theá Toân, thaät vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch: Vieäc cuûa caùc thaày laøm laø phi phaùp, töï saùt vaø khen ngôïi söï cheát ñaâu coù gì khaùc. Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: “Neáu Tyø-kheo, hoaëc ngöôøi, hoaëc töông tôï ngöôøi, hoaëc töï saùt, hoaëc ñöa dao hay thuoác ñoäc ñeå gieát, hoaëc daïy ngöôøi gieát, hoaëc daïy ngöôøi töï saùt, ñeà cao söï cheát, khích leä söï cheát, noùi: OÂi! OÂng soáng khoå quaù, soáng maø laøm gì, cheát söôùng hôn soáng, tuøy theo taâm saùt sinh khôûi taâm nhö vaäy, nhö vaäy döôùi moïi hình thöùc khaùc nhau cuûa vaán ñeà, ñaõ laøm cho ngöôøi kia cheát vì nguyeân nhaân nhö theá, Tyø-kheo naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung”. Töø khi vaøo thai meï cho ñeán boán möôi chín ngaøy goïi laø töông tôï ngöôøi, sau boán möôi chín ngaøy ñeán ra khoûi thai goïi laø ngöôøi. Töï tay mình caàm dao, gaäy, thuoác ñoäc… ñeå gieát goïi laø ñích thaân gieát. Ngöôøi naøo ñoù muoán töï saùt, tìm phöông tieän ñeå saùt, mình ñöa cho hoï dao, thuoác ñoäc goïi laø söï gieát do mình trao cho. Sai khieán ngöôøi khaùc, goïi laø baûo ngöôøi gieát. Daïy ngöôøi khaùc töï saùt: töùc laø baûo ngöôøi töï laøm cho mình cheát. Noùi cheát coøn hôn soáng goïi laø ñeà cao, khen ngôïi caùi cheát. Nhôø caäy quyû thaàn gieát theo yù mình goïi laø tuøy taâm saùt, sinh khôûi taâm saùt. Tröôøng hôïp phaïm: Töï gieát mình, sai khieán ngöôøi gieát, laàn löôït sai, sai laïi, chæ baøy lôøi leõ, noùi khi nguû, höôùng ñeán ngöôøi nguû noùi, noùi khi say, höôùng ñeán ngöôøi say noùi, noùi khi cuoàng, höôùng ñeán ngöôøi cuoàng noùi, noùi khi taâm loaïn, höôùng ñeán ngöôøi taâm loaïn noùi, vieát thö, ra daáu, noùi baèng tay, noùi töông tôï, moät mình töôûng laø moät mình, khoâng moät mình töôûng laø moät mình, moät mình töôûng laø khoâng moät mình, noùi giôõn, saéc, thanh, höông, vò, xuùc, öu ba ñaàu, öu ba xaø, öu ba haïi. - Töï mình gieát: Chính mình caàm dao gaäy… gieát, ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di. - Sai ngöôøi: Sai khieán gieát ngöôøi kia, ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di - Laàn löôït sai: Khieán oâng A gieát, oâng A khoâng gieát ñöôïc, roài sai oâng B gieát, ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di - Sai laïi: Ngöôøi ñaàu tieân nhaän, khoâng gieát ñöôïc, veà baùo vôùi Tyø- kheo. Tyø-kheo laïi sai ngöôøi khaùc gieát, ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di. - Chæ baøy: Chæ maët trôøi, maët traêng, tinh tuù, noùi vôùi ngöôøi kia: Phöôùc

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 2 3 cuûa oâng neân sinh ñeán ñoù, oâng neân töï saùt. Do theá hoï cheát, phaïm Ba-la- di. - Lôøi leõ: Noùi soáng laø toäi loãi, xaáu xa, khen ngôïi, taùn thaùn söï cheát. Do vaäy ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di. - Noùi khi nguû: Tyø-kheo trong khi nguû, noùi vieäc ñaõ nghó tröôùc: Coâng ñöùc cuûa oâng ñaõ thaønh, oâng coù theå töï saùt. Ngöôøi kia nghe roài, ñôïi Tyø- kheo thöùc daäy hoûi: Taïi sao thaày noùi lôøi aáy? Trong khi nguû toâi muoán oâng coù ñöôïc ñieàu lôïi ích nhö vaäy neân noùi theá. Nay oâng thöùc cuõng neân laøm theo lôøi noùi aáy. OÂng coù theå cheát theo lôøi noùi cuûa toâi. Ngöôøi kia do theá maø cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Höôùng ñeán ngöôøi nguû noùi: Töùc höôùng ñeán ngöôøi nguû noùi leân ñieàu naøy: Coâng ñöùc cuûa oâng ñaõ thaønh, coù theå duøng dao... töï saùt. Quyû thaàn khieán ngöôøi nguû nghe, lieàn thöùc daäy hoûi: Taïi sao thaày noùi lôøi aáy? Ñaùp: Khi oâng nguû, toâi muoán taïo lôïi ích cho oâng neân noùi lôøi aáy, nay oâng thöùc cuõng neân laøm theo lôøi noùi ñoù. OÂng coù theå cheát theo lôøi noùi cuûa toâi. Do theá ngöôøi kia cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Noùi khi say: Khi say noùi nhöõng ñieàu tröôùc ñoù ñaõ nghó: Coâng ñöùc cuûa oâng ñaõ thaønh, neân duøng dao... töï saùt. Ngöôøi kia nghe roài, ñôïi Tyø- kheo tænh daäy hoûi: Taïi sao thaày noùi lôøi aáy? Ñaùp: Khi toâi say muoán cho oâng coù ñöôïc lôïi ích, neân noùi lôøi aáy, nay tænh cuõng noùi nhö vaäy. OÂng coù theå cheát theo lôøi noùi cuûa toâi. Ngöôøi kia nhaân theá maø cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Höôùng tôùi ngöôøi say noùi, noùi nhö theá naøy: Coâng ñöùc cuûa oâng ñaõ thaønh, oâng coù theå duøng dao... töï saùt. Khi tænh say roài hoûi: Taïi sao thaày noùi lôøi aáy? Ñaùp: Vì muoán taïo lôïi ích cho oâng. Khi oâng say noùi nhö vaäy, nay oâng tænh cuõng noùi nhö vaäy, oâng coù theå theo lôøi noùi cuûa toâi maø cheát, nhaân ñaáy ngöôøi kia cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Noùi khi cuoàng, höôùng veà ngöôøi cuoàng noùi, noùi khi taâm loaïn, höôùng veà ngöôøi taâm loaïn noùi, noùi luùc taâm beänh hoaïn, höôùng veà ngöôøi taâm beänh hoaïn noùi, cuõng nhö vaäy ñeàu phaïm Ba-la-di. - Vieát thö: Tyø-kheo vieát thö baûo ngöôøi kia cheát, khi vieát thö moãi chöõ phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Thö ñeán ngöôøi kia, ngöôøi kia do theá maø cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Ra daáu: Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi mình sai baûo: OÂng xem ta ngoài, ñöùng, ñöa tay leân, haï tay xuoáng, mieäng noùi khi laïnh khi noùng thì gieát ngöôøi kia. Ngöôøi aáy thaáy töôùng ra daáu beøn gieát. Ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di. - Noùi baèng tay: Baèng ngoân ngöõ taùc ñoäng tay daïy ngöôøi gieát, ngöôøi

BOÄ 4 LUAÄT 1 kia tuøy theo ñoù maø gieát. Ngöôøi aáy cheát, phaïm Ba-la-di. - Noùi töông tôï: Tyø-kheo taùc ñoäng vôùi lôøi noùi töông tôï daïy ngöôøi gieát. Ngöôøi kia theo ñoù maø saùt haïi. Ngöôøi aáy cheát, Tyø-kheo phaïm Ba- la-di. - Moät mình töôûng laø moät mình, phaïm Ñoät-kieát-la. - Khoâng moät mình, töôûng laø moät mình, moät mình, töôûng laø khoâng moät mình, phaïm Thaâu-lan-giaù. - Noùi giöõn: Tyø-kheo noùi vui chôi: Coâng ñöùc cuûa oâng ñaõ thaønh, coù theå neân töï saùt. Ngöôøi kia hoûi: Taïi sao noùi lôøi aáy? Tyø-kheo traû lôøi: Tuy tröôùc ñaây toâi noùi giöõn, nay trong yù cuõng thaät nhö vaäy, oâng coù theå töï saùt. Do vaäy ngöôøi kia cheát, phaïm Ba-la-di. - Saéc: Tyø-kheo laøm chuù thuaät trieäu quyû thaàn saéc xaáu aùc khieán ngöôøi sôï seät, nhaân ñoù maø cheát, phaïm Ba-la-di. - Thanh: Neáu

Tyø-kheo noùi leân ñieàu naøy: Cha meï, con caùi cuûa ngöôi ñaõ cheát, taøi saûn bò phaù tan, noùi nhö vaäy, nhaèm muoán cho ngöôøi kia lo raàu roài töï saùt, nhaân ñoù maø hoï cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Höông: Duøng chaát ñoäc troän chung vôùi caùc loaïi höông, khieán cho ngöôøi kia ngöûi ñeå cheát, do ñoù maø cheát, phaïm Ba-la-di. - Vò: Duøng chaát ñoäc troän chung vôùi thöùc aên, khieán aên, nhaân ñoù maø hoï cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Xuùc: Gieát baèng ñoäc döôïc ca-tyø, xoa nôi thaân khieán cho hoï cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Öu ba ñaàu: Ñaøo haàm gaøi baåy ñeå saùt haïi taát caû chuùng sinh. Neáu ngöôøi rôùt xuoáng cheát thì phaïm Ba-la-di, phi nhaân rôùt xuoáng cheát thì phaïm Thaâu-lan-giaù, suùc sinh rôùt xuoáng cheát phaïm Ba-daät-ñeà. - Öu ba xaø: Laøm giöôøng yeáu phuû leân treân moät lôùp moûng, treân döôùi ñeàu coù ñaët duïng cuï gieát ngöôøi, khieán ngöôøi ngoài leân phaûi cheát. Do theá maø hoï cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. - Öu ba haïi: Duøng noïc ñoäc cuûa truøng ñeå gieát ngöôøi, ngöôøi do theá maø cheát, Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo vôùi yù nieäm: Ta seõ gieát ngöôøi kia, khi khôûi taâm, phaïm Ñoät- kieát-la, khi taïo phöông tieän phaïm Thaâu-lan-giaù, ngöôøi kia cheát phaïm Ba-la-di. Neáu gieát phi nhaân phaïm Thaâu-lan-giaù, gieát suùc sinh phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni phaïm cuõng nhö vaäy. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröôøng hôïp khoâng phaïm: Vôùi taâm töø bi, khoâng coù taâm saùt. Xong giôùi thöù ba. ----------

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 2 5 Ñöùc Phaät ôû taïi Tyø-xaù-ly, gaëp luùc maát muøa, khaát thöïc khoù ñaït, caùc Tyø- kheo vaøo thaønh khaát thöïc, khoâng nhaän ñöôïc thöùc aên gì. Tröôùc thôøi buoåi nhö vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: Caùc thaày tuøy theo choã quen bieát neân ñeán ñoù an cö, ñöøng ôû nôi ñaây ñeå chòu söï ñoùi khaùt. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi. Moät soá vò ñeán nôi nöôùc Ma-kieät, moät soá khaùc veà caùc laøng ven soâng Baø-caàu-maït. Ñeán beân soâng, caùc Tyø-kheo hoïp laïi cuøng nhau baøn baïc: Nay gaëp luùc khaát thöïc khoù ñöôïc, trong xoùm laøng naøy coù nhöõng ngöôøi thaønh tín, chuùng ta neân khen gôïi nhau, nhö noùi: Vò kia ñaéc sô thieàn, toâi cuõng ñaéc sô thieàn, vò kia ñaéc nhò thieàn, tam thieàn, töù thieàn, boán xöù voâ löôïng, boán ñònh voâ saéc, toâi cuõng ñaéc nhö vaäy. Vò kia ñöôïc boán nieäm xöù, cho ñeán taùm chaùnh ñaïo phaàn, ba moân giaûi thoaùt, toâi cuõng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia ñöôïc taùm giaûi thoaùt, chín ñònh thöù ñeä, möôøi nhaát theá nhaäp, möôøi tröïc ñaïo, toâi cuõng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia ñaéc Kieân tín, Kieân phaùp, boán quaû Sa-moân, ba minh, saùu thaàn thoâng, toâi cuõng ñaéc nhö vaäy. Caùc cö só nghe aét sinh loøng caûm phuïc nhieàu hôn, hoï seõ baûo nhau: Chuùng ta ñöôïc nhieàu thieän lôïi neân môùi coù nhöõng vò ñaéc Thaùnh ñaïo nhö vaäy an cö nôi aáp cuûa chuùng ta. Hoï taát seõ mua caùc thöù ngon boå cuùng döôøng Sa-moân chuùng ta khoâng thieáu thoán, chuùng ta seõ soáng trong söï an laïc. Nghò baøn xong caùc Tyø-kheo lieàn vaøo trong thaønh, ñeán caùc nhaø giaøu cuøng nhau ca tuïng nhö treân. Tröôùc ñoù, caùc thaày noùi: Quyù vò ñöôïc ñieàu lôïi lôùn laém, ruoäng phöôùc cuûa Thaùnh chuùng ñaõ ñeán vôùi xoùm laøng cuûa quyù vò roài ñoù. Caùc cö só nghe, nöùc loøng vui, haân hoan vôùi söï vieäc chöa töøng ñöôïc gaëp. Hoï ñeàu giaûm phaàn chi duïng cuûa

mình, boû qua vieäc teá töï, khoâng boá thí ngöôøi khaùc, chæ doàn vaøo vieäc cuùng döôøng. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät trong hai kyø ñaïi hoäi, cuoái thaùng muøa Xuaân, muøa haï, Tyø-kheo caùc nôi ñeàu veà ñeå thaêm hoûi nhau. Caùc Tyø-kheo nöôùc Ma-kieät an cö xong, oám gaày tieàu tuïy, ñeán choã Ñöùc Phaät ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân. Thöôøng phaùp cuûa Ñöùc Phaät, moãi khi Tyø-kheo ñeán ñeàu coù lôøi an uûi hoûi: Caùc thaày an cö coù hoøa hieäp, khaát thöïc coù deã ñöôïc, treân ñöôøng ñi coù vaát vaû laém khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: Chuùng con an cö hoøa hôïp, treân ñöôøng ñi khoâng maáy nhoïc meät, chæ coù khaát thöïc khoù ñöôïc. Sau ñoù Ñöùc Phaät vì hoï, noùi töøng vaán ñeà veà caùc phaùp dieäu, chæ baøy söï lôïi ích trong nieàm vui vaø baûo hoï tuøy nghi cö truù. Caùc Tyø-kheo ôû beân soâng Baø Caàu- maït thaân theå maäp khoûe, sung tuùc, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaàu maët ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Phaät cuõng nhö thöôøng leä, an uûi hoûi. Caùc Tyø-kheo baïch: Chuùng con an cö hoøa hieäp, khaát thöïc deã daøng, treân ñöôøng ñi khoâng nhoïc meät. Ñöùc Phaät lieàn hoûi: Hieän nay nôi naøo cuõng maát muøa, khaát caàu khoù ñöôïc, taïi sao rieâng caùc thaày laïi noùi

BOÄ 6 LUAÄT 1 laø deã. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: Chuùng con ôû taïi ñoù, do khaát thöïc khoù ñöôïc neân cuøng nhau khen ngôïi... (nhö treân ñaõ noùi ñaày ñuû). Ñöùc Phaät lieàn hoûi: Nhöõng ñieàu caùc thaày ca tuïng vôùi nhau laø söï thaät hay laø hö doái? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: Coù söï thaät vaø cuõng coù hö doái. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch söï hö doái: Caùc thaày laøm ñieàu phi phaùp, khoâng hôïp ñaïo lyù, ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm nhö vaäy, thaø nuoát vieân ñaù noùng ñoû hay uoáng nöôùc ñoàng soâi, chöù khoâng neân duøng lôøi hö doái maø aên cuûa tín thí. Caùc thaày haù khoâng nghe Ta cheâ traùch toäi voïng ngöõ, vaø baèng moïi caùch khen ngôïi ñöùc khoâng noùi lôøi doái traù hay sao? Taïi sao nay caùc thaày laïi vì lôïi döôõng maø hö doái töï noùi ñaéc phaùp vöôït khoûi ngöôøi. Ñöùc Phaät laïi quôû traùch caùc Tyø-kheo: ÔÛ ñôøi coù naêm haïng giaëc lôùn: - Moät laø haïng ngöôøi laøm chuû moät traêm ngöôøi cho ñeán moät ngaøn ngöôøi ñeå phaù hoaïi thaønh aáp, xoùm laøng, haïi ngöôøi laáy cuûa. - Hai laø caùc Tyø-kheo daãn caùc Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian noùi phaùp taø maïng. - Ba-laø caùc Tyø-kheo xaáu aùc ñoái vôùi caùc phaùp do Phaät noùi töï xöng laø ta taïo ra. - Boán laø coù Tyø-kheo xaáu aùc khoâng tu phaïm haïnh, töï noùi laø ta tu phaïm haïnh. - Naêm laø coù Tyø-kheo xaáu aùc vì lôïi döôõng, khoâng coù phaùp vöôït hôn ngöôøi laïi töï xöng laø coù. Haïng giaëc thöù naêm naøy goïi laø haïng giaëc lôùn nhaát, toät cuøng nhaát cuûa caû Thieân, nhaân, Ma phaïm, Sa-moân, Baø-la-moân nôi theá gian. Taïi sao caùc thaày chæ vì moät chuùt lôïi döôõng maø laïi laøm keû giaëc lôùn nhaát naøy? Quôû traùch nhö vaäy roài Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Do möôøi ñieàu lôïi neân Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi. Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: “Neáu Tyø-kheo khoâng bieát, khoâng thaáy phaùp vöôït hôn ngöôøi theo Thaùnh lôïi moät caùch ñaày ñuû maø laïi xöng laø toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy. Thôøi gian sau hoaëc coù ngöôøi hoûi hoaëc khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán heát toäi ñeå ñöôïc thanh tònh neân töï mình noùi: Toâi khoâng bieát maø noùi bieát, khoâng thaáy

maø noùi thaáy, hö cuoáng voïng ngöõ. Tyø- kheo naøy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung". Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä, coù soá ñoâng Tyø-kheo ít nghe khoâng hoïc, khoâng hoûi, khoâng coù phaùp vöôït hôn ngöôøi, töï cho laø toâi bieát, toâi thaáy, toâi chöùng. Moät thôøi gian sau, vò kia nghe caùc Tyø-kheo giaûng luaän veà traïng thaùi ñaéc ñaïo, chöa ñaéc ñaïo môùi toû roõ caùi sai veà ñaéc ñaïo cuûa mình, loøng ñaày xaáu hoå khôi daäy suy nghó: Tröôùc ñaây, chuùng ta chöa ñaéc

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 2 7 ñaïo maø noùi laø ñaéc ñaïo, haù khoâng phaïm toäi Ba-la-di! Laïi coù Tyø-kheo ít nghe, khoâng hoïc, khoâng hoûi, khoâng coù phaùp hôn ngöôøi, töï noùi laø ta bieát, ta thaáy, ta chöùng. Veà sau, vò naøy hoïc roäng caùc kinh, loøng ñaày hoå theïn hoái tieác, khôi daäy suy nghó: Nhö choã hieåu bieát cuûa ta ñoái vôùi Phaät phaùp hieän nay thì tröôùc kia ta chöa ñaéc ñaïo maø laïi noùi laø ñaéc ñaïo, laø taêng thöôïng maïn, haù khoâng phaïm toäi Ba-la- di! Laïi coù Tyø-kheo ít nghe, khoâng hoïc, khoâng hoûi, khoâng coù phaùp hôn ngöôøi, töï noùi laø toâi bieát, toâi thaáy, toâi chöùng. Veà sau vò kia roäng tu phaïm haïnh, ñaéc ñöôïc ñaïo quaû. Töø söï xaáu hoå aáy khôi daäy yù nieäm: Tröôùc ñaây ta chöa ñaéc ñaïo maø noùi laø ñaéc ñaïo, laø taêng thöôïng maïn, haù khoâng phaïm toäi Ba-la-di! Caùc Tyø-kheo suy nghó nhö vaäy roài, lieàn ñeán choã Toân giaû A-nan ñeå hoûi vaán ñeà ñoù. Toân giaû cuøng ñöa caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, trình baøy ñaày ñuû söï vieäc leân Ngaøi. Nhaân söï vieäc naøy Ñöùc Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo Taêng, tuøy theo tröôøng hôïp moät, hoûi caùc Tyø-kheo: Thaät söï thaày coù nhö vaäy khoâng? Tyø-kheo thöa: Baïch Theá Toân, söï thaät ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Coù naêm haïng hieän baøy phaùp hôn ngöôøi phaùp: Moät laø ngu si, hai laø taâm loaïn, ba laø chaïy theo xaáu aùc, boán laø taêng thöôïng maïn, naêm laø thaät coù. Neáu ngu si, taâm loaïn, taêng thöôïng maïn thaät coù phaùp hôn ngöôøi töï noùi laø ta chöùng ñaéc, phaïm Ba-la-di, ñieàu naøy khoâng coù. Töø nay giôùi naøy ñöôïc noùi nhö sau: "Tyø-kheo naøo khoâng bieát, khoâng thaáy phaùp vöôït hôn ngöôøi theo Thaùnh lôïi moät caùch ñaày ñuû maø laïi töï xöng laø ta bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy. Thôøi gian sau, Tyø-kheo naøy hoaëc coù ngöôøi hoûi hoaëc khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán khoûi toäi ñeå ñöôïc thanh tònh neân noùi: Toâi khoâng bieát maø noùi bieát, khoâng thaáy maø noùi thaáy, hö cuoáng voïng ngöõ, töø taêng thöôïng maïn, Tyø-kheo naøy maéc toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung". Khoâng bieát khoâng thaáy: Töùc laø khoâng bieát khoâng thaáy phaùp vöôït hôn ngöôøi. Taát caû phaùp quan troïng ra khoûi theá gian, nhö caùc thieàn ñònh, Tam-muoäi giaûi thoaùt, chaùnh thoï, caùc ñaïo quaû Thaùnh, goïi laø phaùp vöôït hôn ngöôøi. Ñoái vôùi lôøi Phaät daïy: Khoå, taäp, dieät, ñaïo ñaõ laøm xong moät caùch ñaày ñuû, khoâng coù choã mong caàu, nhö vaäy goïi laø Thaùnh lôïi troïn veïn. Töï noùi toâi thaáy bieát phaùp nhö vaäy, phaùp cuõng thaáy bieát veà toâi nhö vaäy goïi laø töï xöng toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy. Hoaëc moät thaùng cho ñeán moät naêm sau, coù ngöôøi hoûi: Thaày ñaéc ñaïo theá naøo, ñaéc ôû ñaâu, ñaéc töø ai, do phaùp gì ñaéc? Hoaëc khoâng ai hoûi maø töï phaùt loà toäi ñaõ phaïm ñeå caàu giôùi tònh, taâm tònh, kieán tònh, nghi tònh neân noùi:

Toâi khoâng bieát

109 KINH DU HÀNH – TRƯỜNG A HÀM I

khoâng thaáy khoå, taäp, dieät, ñaïo maø noùi coù bieát coù thaáy, laø hö cuoáng voïng ngöõ. Tuy phaùt loà nhö vaäy maø vaãn phaïm toäi Ba-la-di. Tröôøng hôïp phaïm: Coù hai haïng phaïm Ba-la-di: Moät laø tröôùc coù naûy sinh yù nieäm: Toâi ñang doái noùi laø ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Hai laø khi ñang noùi coù yù nieäm: Toâi nay doái noùi ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù ba haïng phaïm Ba-la-di: Hai haïng nhö treân, haïng thöù ba laø vôùi yù nieäm: Toâi ñaõ doái noùi ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù boán haïng phaïm Ba-la- di: Ba haïng nhö treân, haïng thöù tö laø dò kieán noùi phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù naêm haïng phaïm Ba-la-di: Boán haïng nhö treân, haïng thöù naêm laø di töôûng noùi phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù saùu haïng phaïm Ba-la-di: Naêm haïng nhö treân, haïng thöù saùu laø dò nhaãn noùi phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù baûy haïng phaïm Ba-la-di: Saùu haïng nhö treân, haïng thöù baûy laø di laïc noùi phaùp vöôït hôn ngöôøi. Laïi coù taùm haïng phaïm Ba-la-di: Baûy haïng nhö treân, haïng thöù taùm laø khoâng traû lôøi theo caâu hoûi ñaõ noùi veà phaùp vöôït hôn ngöôøi. Coù boán loaïi khoâng phaûi Thaùnh ngöõ, vaø boán loaïi Thaùnh ngöõ. Khoâng phaûi Thaùnh ngöõ: khoâng thaáy noùi thaáy, khoâng nghe noùi nghe, khoâng hieåu noùi hieåu, khoâng bieát noùi bieát. Thaùnh ngöõ: thaáy noùi thaáy, nghe noùi nghe, hieåu noùi hieåu, bieát noùi bieát. Laïi coù taùm loaïi khoâng phaûi Thaùnh ngöõ vaø taùm loaïi Thaùnh ngöõ. Khoâng phaûi Thaùnh ngöõ: khoâng thaáy noùi thaáy, thaáy noùi khoâng thaáy, khoâng nghe noùi nghe, nghe noùi khoâng nghe, khoâng hieåu noùi hieåu, hieåu noùi khoâng hieåu, khoâng bieát noùi bieát, bieát noùi khoâng bieát. Ngöôïc vôùi nghóa treân, goïi laø taùm Thaùnh ngöõ. Laïi coù möôøi saùu loaïi khoâng phaûi Thaùnh ngöõ vaø möôøi saùu loaïi Thaùnh ngöõ. Khoâng phaûi Thaùnh ngöõ: khoâng thaáy noùi thaáy, khoâng nghe noùi nghe, khoâng hieåu noùi hieåu, khoâng bieát noùi bieát, thaáy noùi khoâng thaáy, nghe noùi khoâng nghe, hieåu noùi khoâng hieåu, bieát noùi khoâng bieát, thaáy nghi noùi khoâng nghi, nghe nghi noùi khoâng nghi, hieåu nghi noùi khoâng nghi, bieát nghi noùi khoâng nghi, thaáy khoâng nghi noùi nghi, nghe khoâng nghi noùi nghi, hieåu khoâng nghi noùi nghi, bieát khoâng nghi noùi nghi. Ngöôïc vôùi nghóa treân goïi laø möôøi saùu Thaùnh ngöõ. Tyø-kheo höôùng ñeán ngöôøi töï xöng ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi, ñoái töôïng hieåu ñöôïc, phaïm Ba-la-di, khoâng hieåu ñöôïc phaïm Thaâu-lan-giaù. Höôùng ñeán phi nhaân noùi phaïm Thaâu-lan-giaù, höôùng ñeán suùc sinh noùi phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni phaïm cuõng nhö vaäy. Thöùc-xoa-ma-na. Sa-di, Sa-di-ni, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø noùi ñuùng söï thaät.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.